

ÖZEL EĞİTİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÜCRETLİ ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Yük. Lis. Öğr. Hüseyin ÖZCAN¹, Doç. Dr. Aysel ARSLAN², Yük. Lis. Öğr., Songül KİMSESİZ³

¹Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, sosyalman@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1827-3202

²Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ayselarslan@cumhuriyet.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-8775-1119

³Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, songulugurlu99@gmail.com - ORCID ID: 0000-0001-5838-2361

ÖZET

Özel eğitime ihtiyacı olan çocukların ihtiyaçlarının karşılanması ve sosyal hayata katılmalarının sağlanması diğer çocuklara göre daha zor olabilir. Özel eğitime ihtiyacı olan çocukların bilişsel, duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarının karşılanması için bu alanda hizmet veren öğretmenlerin yeterliklerinin istenilen düzeyde olması zorunludur. Okul dışı ortamlarda özel eğitime ihtiyacı olan çocukların olumsuz deneyimler yaşamaları okul içi eğitim süreçlerinde de kaygılı olmalarına neden olabilmektedir. Öğretmenlerin çocukları takip etmeleri ve onların yapılan etkinliklere istekli olmalarını sağlamaları önemlidir. Özel eğitime ihtiyacı olan çocuklar bedensel etkinliklere katılmak için istekli olsalar bile bu konuda cesaretlendirilmeleri gerekmektedir. Özel eğitim alanı uzmanlık gerektiren ve bu konuda yeterliklerin üst düzeyde olması zorunlu olan bir eğitim alanıdır. Ancak özel eğitim kurumlarında görev yapan ücretli öğretmenlerin yeterli olup olmadıkları önemli bir konudur. Bu bağlamda da bunun belirlenmesinin gerekli olduğu kabul edilmiş ve bu çalışmanın yapılması planlanmıştır. Bu çalışmanın amacı özel eğitimde görev yapan ücretli öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin belirlenmesidir. Araştırmaya 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Sivas il merkezinde özel eğitim okullarında görev yapan 20 (16 kadın 4 erkek) ücretli öğretmen katılmıştır. Betimsel tarama araştırma modelinin kullanıldığı bu çalışmada katılımcılara Yılmaz, Akşit ve Arslan (2022) tarafından geliştirilen “*Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri için Özel Gereksinimli Öğrencilerle İlgili Mesleki Yeterlik Ölçeği*” uygulanmıştır. Ölçek tek boyutlu bir yapıya sahip olup 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçek güvenirliği .97 olarak bu çalışmada .95 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen verilere normallik analizi uygulanmış ve normalliğin karşılandığı belirlenmiştir. Sonrasında bağımsız t testi, ANOVA kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; ücretli öğretmenlerin ölçekten aldıkları puan ortalamalarının yüksek düzeyde olduğu, cinsiyet, yaş ve özel eğitimle ilgili eğitim alıp almama durumları açısından anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>.05).

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Ücretli Öğretmen, Etkinlik, Mesleki Yeterlilik

DETERMINATION OF THE PROFESSIONAL QUALIFICATIONS OF THE SUBSTITUTE TEACHERS WORKING IN SPECIAL EDUCATION SCHOOLS

ABSTRACT

Meeting the needs of children with special needs and participating them in social life might be more difficult than other children. In order to meet their cognitive, emotional and physical needs, the teachers' competencies must be at desired level in this field. If the children with special educational needs have negative experience out of school, it might cause them to become anxious during in school education process. It is important that they are willing to participate in activities. Even if the children with special education needs are eager to participate in physical activity, they should be encouraged in this regard. Special education, which requires specialization and high level of competencies in this regard are necessary, is educational field. It is important issue that whether substitute teachers who work in special education center, have enough qualification or not. With this in mind, it was accepted that it was necessary to determine this Project and the study was planned. This study aimed to determine the professional qualification of substitute teachers in special education. 20 substitute teachers (16 female, 4 male) who work in special education school in Sivas city center in fall semester of 2022-2023 academic year, participated in the research. In this descriptive research, “Professional competency about student with special needs for physical education and sport teachers” developed by Yılmaz, Akşit and Arslan (2022) was applied in this descriptive research. The scale is one factor structure and consist of 27 items. Reliability of scale was calculated .97 and .95 in this study. Analysis of normality was applied to data and normality was defined. Then independent t-test was used. According to research findings, it was determined that the average score of substitute teachers from scale was high and there was no significant difference in terms of gender, age and whether they received special education training or not (p>.05).

Keywords: Special Education, Substitute Teacher, Activity, Professional Competence

GİRİŞ

Yeterlik kavramı belli bir konu, alan, bilgi vs. ile ilgili olarak, yetkinlik ve kapasitenin olması şeklinde ifade edilmektedir. Bir alanda yeterliği olan birey yaptığı işi o işin kriterlerine uygun olarak yapmaktadır. Yeterlik ile bir meslekte sergilenen performans arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. Bireyin mesleğinde deneyiminin artması, uzmanlaşması yeterliğini de artırmaktadır. Ayrıca alınan eğitimlerin de mesleki yeterliğin artmasında önemli bir etkisi bulunmaktadır. Bu sayede mesleki yeterliğe artmış olan kişi başka bireylere de kendi mesleki deneyim ve bilgisini en üst düzeyde aktaracaktır. Eğitimde yeterlik denildiğinde eğitim ile ilişkili olarak farklı alt başlıklara yönelik yeterlik kavramı öne çıkmaktadır. Öğretmen yeterliğinin bu alt başlıklar arasında önemli bir yeri vardır. Öğretmenlerin mesleki anlamda kendi yeterliklerine olan inançları eğitimin niteliğini olumlu etkilemektedir. Öğrencilerin yetiştirilmesi ve akademik anlamda donanımlı olabilmesi için öğretmen davranış ve yaklaşımları etkili olmaktadır. Öğretmenlerin mesleki yeterliklerini etkileyen en önemli faktörlerden bir diğeri bireysel özellikleridir. Kendilerini nasıl algıladıkları ve ilgileri bu anlamda önemlidir.

Öğretmen mesleki yeterliği kavramının temelinde Bandura'nın öz-yeterlik teorisi bulunmaktadır. Bandura (1977) öz-yeterlik kavramında bireyin inançlarının davranış, güdü, motivasyon ve başarıları üzerinde etkisi olduğunu ifade etmektedir. Bu sayılan kavramlar doğrudan öğrenme ile ilgili olduğu için öz-yeterlik kavramı da eğitimle ilişkilidir. Öğretmenlerin mesleki yeterlik algıları öğrenme sürecinde sergiledikleri davranış, çaba ve verimlilikleri etkilemektedir (Ashton & Webb, 1986). Kendilerinin mesleklerinde yeterli olduğuna inanan öğretmenler öğrencilerinin başarılarını artıracaklarını düşünür ve bu düşüncesini bir amaca dönüştürür. Mesleklerinde yetersiz hisseden öğretmenler ise öğrencilerinin ne yaparsa yapsın başarısız olacağını, davranışsal problemler yaşayacağını düşünmektedir. Öğrencilerine ilişkin olumsuz düşüncelerinin mesleki algılarından kaynaklandığını kabul etmez ve öğrenme sürecindeki karar mekanizmalarına öğrencileri katmazlar. Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy (2001), öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin istedikleri sonuca ulaşmalarını sağlayan ders planlama ve süreci yönetmedeki becerilerini etkilediğini belirtmektedir. Soodak ve Podell'e (1996) göre öğretmenlerin mesleki yeterlik algılarının geliştirilmesinde öğretmen yetiştirme programlarının önemli bir rolü bulunmaktadır. Eğitim fakültelerindeki öğretmen adaylarına mesleki anlamda yeterlik duygusunun aşılması ve süreç içerisinde kendilerini geliştirebilecek donanıma sahip olmalarının sağlanması gerekmektedir. Tschannen- Moran ve Woolfolk-Hoy (2001) öğretmen adaylarının mesleki yeterlik algılarını kazanırlarsa bu duygunun değişmesinin zor olacağını savunmaktadır. Bu konuda Housego (1992), öğrencilik döneminde mesleki yeterlik algılarının gelişmesinin daha kolay olduğunu belirtmektedir. Bu algıya sahip olmayan öğretmenlerin bir süreden sonra mesleki yeterlik algılarını geliştirmede yetersiz oldukları ifade edilmektedir.

Farklı branşlardaki öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin alandaki ihtiyacı karşılama noktasında yeterli olması öğrencilerin iyi bir eğitim almasında etkilidir. Tüm branşlarda olduğu gibi özel eğitim alanındaki öğretmenlerin de mesleki yeterlikleri çok önemlidir. Özel eğitim alanı içeriği gereği oldukça zor alanlardan biridir. Farklı nedenlerle özel eğitime ihtiyacı olan özel eğitim öğretmenleri diğer branşlara göre çok farklı öğrenci profilleriyle karşılaşmaktadır. Öğretmenlerin bu farklılıkların ve ihtiyaçlarının farkında olması, geniş bir uzmanlık bilgi ve deneyiminin olması, gerektiğinde öğretmenliğin bir tık üzerinde fedakarlıkta bulunması, çok farklı ce fazla rolde hizmet sunması, müfredatı iyi bilmesi, acil müdahaleler için yeterli olması ve ebeveynlerle doğrudan sınırsız bir iletişime girerek iş birliği sağlayarak eğitimi planlaması gerekmektedir (Brownell, Hirsch, & Seo, 2004). Özel eğitim öğretmenlerinin olması gereken öğrenci ile yetersizlikleri olan öğrenci davranışlarını algılama, doğrudan değiştirmeye yönelik yeterliklerine bakıldığında; sürekli dikkat, sunulan ipuçlarının sistemli bir şekilde geri çekilmesi, doğru olan davranışlara odaklanırken

olmayanları önemsizleştirme ve bilinçli olarak görmezden gelme olarak görülmektedir. Öğrencilerin davranışlarının değiştirilmesine ilişkin yeterliklerinin ise verilecek pekiştiricileri tespit etme, öğrencilerin becerilerini analiz edebilme, etkinlikleri planlı programlı olarak planlama ve uygun sırayla uygulayabilmedir (Özyürek, 2008). Öğretim süreçlerinde ve sonrasında ise dönüt ve düzeltmeleri uygun şekilde yapmalıdır (Sarıtaş, 2011). Özel eğitim öğretmenleri, mesleklerinin ilk yıllarında birçok sorunla karşılaşmaktadır (Ergenekon, 2009). Tüm bu sorunların üstesinden gelmeleri için eğitimin tüm paydaşlarıyla iş birliği yapması ve farklı konularda destek alması gerekmektedir (Griffin, Kilgore, Winn, Wilborn, Hou, & Garvan, 2009).

Özel eğitim alanında öğretmenlerin mesleki yetersizliklerinin ancak süreç içerisinde uygulamalarla giderilebileceği gerçeğinin yanı sıra bu alandaki öğretmen yetersizliği de bir başka önemli konudur. Öğretmen açığının katılması için farklı branşlardan özel eğitime geçişlere izin verilmiştir. Bu alanda eğitim almamış bir öğretmenin öğrencilere ne kadar yeterli olacağı önemli bir soru işaretidir. Öğretmen açığının kapatılmasında bir başka yöntem de ücretli öğretmenlerin görevlendirilmesidir. Ücretli öğretmenlerin geçici olarak bu alanda görev yapmalarından dolayı özel eğitime yönelik mesleki yeterliklerini geliştirmek için ne kadar çaba gösterecekleri tartışmalı bir konudur. Özel eğitimde görev yapan öğretmenlerin mesleki yeterliklerini kendilerinin nasıl değerlendirdikleri de önemlidir. Bu bağlamda yapılan bu çalışmada özel eğitimde görev yapan ücretli öğretmenlerin mesleki yeterlik algılarının belirlenmesi amaçlanmış ve aşağıda yer alan soruların yanıtı aranmıştır.

Özel eğitimde görev yapan ücretli öğretmenlerin;

- ✓ Ölçekten aldıkları puan ortalamaları nedir?
- ✓ Ölçekten aldıkları puan ortalamaları cinsiyet, yaş ve özel eğitimle ilgili eğitim alıp almama durumları açısından anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Örneklem Grubu

Araştırmaya 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Sivas il merkezinde özel eğitim okullarında görev yapan 20 (16 kadın 4 erkek) ücretli öğretmen katılmıştır. Örneklem grubun demografik bilgileri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Örneklem Demografik Bilgileri

Değişken		n	%
Cinsiyet	Kadın	16	80.0
	Erkek	4	20.0
Yaş	20-30	17	85.0
	31-35	2	10.5
	36-40	1	5.0
Özel eğitimle ilgili eğitim alma	Evet	7	35.0
	Hayır	13	65.0

Katılımcı bilgilerine bakıldığında; kadın öğretmenlerin sayısının yüksek olduğu %80, yaş aralığının 20-30 arasında fazla olduğu %85 ve özel eğitim almayan öğretmenlerin alanlardan daha yüksek sayıda olduğu %65 görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Betimsel tarama araştırma modelinin kullanıldığı bu çalışmada katılımcılara Yılmaz, Akşit ve Arslan (2022) tarafından geliştirilen “*Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri için Özel Gereksinimli Öğrencilerle İlgili Mesleki Yeterlik Ölçeği*” (BESÖGMYÖ) uygulanmıştır. Ölçek tek boyutlu bir

yapıya sahip olup 27 maddeden oluşmaktadır. Ölçek güvenilirliği .97 olarak bu çalışmada .95 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışmada ölçekle ilgili elde edilen bulgular aşağıda yer alan Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. BESÖGMYÖ Betimsel İstatistikleri

BESÖGMYÖ	n	Min. puan	Max. puan	\bar{x}	Ort. (1-5)	Ort. (100)	sd	Skewness	Kurtosis	Cron. Alfa
Toplam	20	79	134	112.65	4.17	83.44	12.48	-1.109	1.106	.954

Ölçekten alınan puan ortalamalarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir ($70 < .83.44$). Ölçeğin güvenilirliğin yüksek düzeyde olduğu hesaplanmıştır ($70 < .954$).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Elde edilen verilere sayı 30’dan az olduğu için Shapiro-Wilk normallik analizi uygulanmış ve normalliğin karşılanmadığı ancak çarpıklık ve basıklık değerlerinin kabul edilecek değerlerde olduğu belirlenmiştir (± 1.96). Sonrasında bağımsız t testi ve tek yönlü ANOVA uygulanmıştır. Elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve her tablonun açıklaması altına verilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde elde edilen bulgulara yer verilecektir. Katılımcıların BESÖGMYÖ’den aldıkları puan ortalamaları cinsiyet değişkenine göre analiz edilmiş ve Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. BESÖGMYÖ Cinsiyet Değişkeni Bulguları

BESÖGMYÖ	n	\bar{x}	sd	t	df	p
TOPLAM	Kadın	16	113.19	13.85	654	.522
	Erkek	4	110.50	4.43		

Ücretli öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p > .05$).

Öğretmenlerin yaş değişkenine göre ölçekten aldıkları puanlar istatistiksel olarak analiz edilmiş ve Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. BESÖGMYÖ Yaş Değişkeni Bulguları

BESÖGMYÖ	n	\bar{x}	sd	Varyans kaynağı	df	F	p	Anlamlı Farklılık
	20-30	17	111.88	12.24	Gruplar arası	2	.207	
TOPLAM	31-35	2	108.50	7.78	Gruplar içi	17	1.730	-
	36-40	1	134.00	-	Toplam	19	.046*	

* $p < .05$

Öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p > .05$).

Katılımcıların BESÖGMYÖ’den aldıkları puan ortalamaları özel eğitime yönelik eğitim alma durumları değişkenine göre analiz edilmiş ve Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. BESÖGMYÖ Özel Eğitime Yönelik Eğitim Alma Durumları Değişkeni Bulguları

BESÖGMYÖ	n	\bar{x}	sd	t	df	p
----------	---	-----------	----	---	----	---

TOPLAM	Evet	7	114.86	10.46	.619	18	.545
	Hayır	13	111.46	13.69			

Ücretli öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların özel eğitime yönelik eğitim alma durumları değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p>.05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Ölçekten alınan puan ortalamalarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir ($70 <.83.44$). Ölçeğin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu hesaplanmıştır ($70 <.954$).

Ücretli öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p>.05$). Karahan ve Uyanık-Balat (2011) özel eğitim öğretmenlerinin öz-yeterliklerinin cinsiyete göre farklılık göstermediğini belirlemiştir. Efilti ve Çıkılı (2017) yaptıkları çalışmada özel eğitim öğretmenlerinin mesleki benlik saygısını incelemiş ve cinsiyetin önemli bir etkisinin olmadığını belirlemiştir. Bu sonucu destekleyen başka çalışmalar alan yazında bulunmaktadır (Antoniou, Geralexis, & Charitaki, 2017; Gerez-Cantimer, Şengül, & Akçin, 2017; Kumcağz, Demir, & Karadaş, 2017; Piştav-Akmeşe & Kayhan, 2017). Ancak bu çalışmayla uyumlu olmayan bulguların da alan yazında olduğu belirlenmiştir. Yavuz (2020) özel eğitim öğretmenlerinin öz-yeterliğini incelediği çalışmasında cinsiyetin kadın öğretmenler lehine anlamlı farklılık oluşturduğunu saptamıştır.

Öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p>.05$). Efilti ve Çıkılı'nın (2017) araştırmasında da yaş değişkeninin anlamlı etki oluşturmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Yavuz (2020) tarafından yapılan çalışmada da yaş değişkeninin anlamlı farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Alan yazında bu sonucu destekleyen çalışmalar yer almaktadır (Diken & Özokçu, 2004; Gerez-Cantimer vd., 2017; Guskey & Passaro 1994; Yılmaz & Çokluk, 2008).

Ücretli öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların özel eğitime yönelik eğitim alma durumları değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p>.05$). Burada elde edilen sonuç oldukça önemlidir. Çünkü özel eğitim öğretmenliği için eğitim almak oldukça önemlidir. Bu sonuç iki şekilde yorumlanabilir. Ücretli öğretmenler uygulamalarla kendini geliştirmiş olabilir veya kendilerine ilişkin mesleki yeterlik algıları realitenin üzerinde üst düzeyde olabilir. Çünkü eğer alınan eğitim bir fark yaratmıyorsa verilen eğitimin de sorgulanması gerekmektedir.

Katılımcı sayısı az olmakla birlikte il genelindeki özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin sayısına bakıldığında yaklaşık 1/4'lük bir kısma tekabül etmektedir. Evren grubunun tamamının katıldığı bir araştırma yapılabilir. Ücretli öğretmenlerin yanı sıra alanda atanmış öğretmenlerin de katıldığı bir araştırmadan daha sağlıklı sonuçlar elde edilebilir. Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterliklerine ilişkin olarak okul yöneticileri, ebeveynlerin de görüşleri alınabilir. Karma yöntem kullanılarak araştırma yapılabilir. Bu sayede verilerin tutarlılığı incelenebilir. Ayrıca alan dışından ücretli öğretmenlerin özel eğitime atanmasının sonuçlarına yönelik bir çalışma yürütülebilir.

KAYNAKÇA

- Antoniou, A. S., Geralexis, I., & Charitaki, G. (2017). Special educators' teaching self-efficacy determination: a quantitative approach. *Psychology*, 8, 1642-1656. <https://doi.org/10.4236/psych.2017.811108>
- Ashton, P. T. & Webb, R.B. (1986). *Making a difference: Teachers' sense of efficacy and student achievement*. New York: Longman
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191-215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>

- Brownell, M. T., Hirsch, E., & Seo, S. (2004). Meeting the demand for highly qualified special education teachers during severe shortages: What should policymakers consider? *The Journal of Special Education*, 38(1) 56–61. <https://doi.org/10.1177/0022466904038001050>
- Diken, İ. H., & Özokçu, O. (2004). *Examining Turkish teachers' sense of efficacy: an international perspective*, American Educational Research Association (AERA) Annual Meeting, San Diego, CA, USA.
- Efiliti, E., & Çıkılı, Y. (2017). Özel eğitim bölümü öğrencilerinin benlik saygısı ile mesleki benlik saygısının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 99-114. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.28551-304623>
- Ergenekon, Y. (2009). Özel eğitim öğretmenlerine mesleklerinin ilk yılında sağlanan destekler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(1), 215239.
- Gerez-Cantimer, G., Şengül, S., & Akçın, N. (2017). Özel eğitim gereksinimli çocukların öğretmenlerinin mesleki özyeterlilik algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 694-716. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i1.3995>
- Griffin, C. C., Kilgore, K. L., Winn, J. A., Wilborn, A. O., Hou, W., & Garvan, C. W. (2009). First-year special educators the influence of school and classroom context factors on their accomplishments and problems. *Teacher Education and Special Education*, 32(1), 45-63. <https://doi.org/10.1177/0888406408330870>
- Guskey, T. R., & Passaro, P. D. (1994). Teacher efficacy: A study of construct dimensions. *American Educational Research Journal*, 31, 627-643. <https://doi.org/10.3102/0002831203100362>
- Housego, B., (1992). Monitoring student teachers' feelings in a new elementary teacher education program. *Journal of Education for Teaching*, 18, 259-272. <https://doi.org/10.1080/0260747920180304>
- Karahan, Ş., & Balat, G. U. (2011). Özel eğitim okullarında çalışan eğitimcilerin öz-yeterlilik algılarının ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29), 1-14.
- Kumcağız, H., Demir, Y., & Karadaş, C. (2017). Perceptions of self-efficacy regarding special education as a predictor of occupational burnout of school counselors. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 18(3), 312-324. <https://doi.org/10.17679/inuefd.341495>
- Özyürek, M. (2008). Nitelikli öğretmen yetiştirmede sorunlar ve çözümler: Özel eğitim örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2),189-226.
- Piştav-Akmeşe, P., & Kayhan, N. (2017). Özel eğitim öğretmenlerinin oyun öğretimine ilişkin özyeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *Özel Eğitim Dergisi*, 18(1), 1-26. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.274303>
- Sarıtaş, M. (2011). *Sınıf öğretmenlerinin dönüt ve düzeltme davranışlarını kullanma düzeyleri*. 1. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, Eskişehir. Retrieved from http://www.pegem.net/akademi/kongrebildiri_detay.aspx?id=129092
- Soodak, L. C., Podell, & D. M., (1996). Teacher efficacy: Toward the understanding of a multi faced construct. *Teaching and Teacher Education*, 12(4), 401-411. [https://doi.org/10.1016/0742-051X\(95\)00047-N](https://doi.org/10.1016/0742-051X(95)00047-N)
- Tschannen-Moran, M., & Woolfolk-Hoy, A., (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive concept. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(01\)00036-1](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(01)00036-1)

- Yılmaz, E. B., Akşıt, S., & Arslan, Y. (2022). Beden eğitimi ve spor öğretmenleri için özel gereksinimli öğrencilerle ilgili mesleki yeterlik ölçeği geliştirme çalışması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 38-54. <https://doi.org/10.33689/spormetre.1056931>
- Yılmaz, K., & Çokluk, Ö. B. (2008). İlköğretim okulu öğretmenlerinin yeterlik inançları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 143-167.